Renașterea: geneza spiritului modern, umanismul

Schița lecției

1. Renașterea
2. Umanismul
3. Umanismul în spațiul românesc

Renașterea

- este un curent cultural care presupune înflorirea artelor și științelor prin trezirea interesului pentru cultura antică
- locul apariției: spațiul italian
- cauzele apariției:
    - dezvoltarea economică a orașelor italiene
    - redescoperirea unor texte și a valorilor Antichității
    - mecenatul (artiștii erau sprijiniți financiar de către oamenii bogați, iubitori de artă)
- pentru artiști, omul reprezenta elementul central în opere
- subiectele abordate erau atât din sfera religioasă, cât și din cea laică

Reprezentanți

- pictură:
    - Leonardo da Vinci (*Cina cea de Taină*, *Mona Lisa – Gioconda*)
    - Michelangelo Buonarroti (pictura boltei Capelei Sixtine)
    - Rafael Sanzio (*Madonna Sixtină*, *Școala din Atena*)
- sculptură:
    - Michelangelo (*David*, *Pietà*)
    - Donatello (*David*)
- arhitectură:

- Donato Bramante (Bazilica Sfântul Petru din Roma)
- Filippo Brunelleschi (cupola Domului *Santa Maria del Fiore*)

Mona Lisa (Gioconda) | sursa: Leonardo da Vinci – metmuseum.org

Cina cea de Taină | sursa: Leonardo da Vinci – britannica.com

Judecata de Apoi | sursa: Michelangelo Buonarroti – arthistoryproject.com

Madonna Sixtină | sursa: Rafael Sanzio – news.artnet.com

Școala din Atena | sursa: Rafael Sanzio – britannica.com

Pietà | sursa: Michelangelo Buonarroti – britannica.com

David | sursa: Michelangelo Buonarroti – britannica.com

David | sursa: Donatello – britannica.com

Cupola Domului Santa Maria del Fiore din Florența | sursa: Filippo Brunelleschi –

britannica.com

Bazilica Sf. Petru din Roma | sursa: Donato Bramante

Umanismul

- este o mișcare culturală și științifică care urmărește formarea omului educat
- a apărut în același timp cu Renașterea
- căi de difuzare a ideilor umaniste:
    - apariția tiparului inventat de Johannes Gutenberg
    - înființarea unor biblioteci
    - scrierea unor lucrări literare și științifice în limbile populare

Reprezentanți

- literatură:
    - Francesco Petrarca (*Despre bărbați iluștri*)
    - William Shakespeare (*Romeo și Julieta*)
    - Miguel de Cervantes (*Don Quijote de la Mancha*)
    - Niccolò Machiavelli (*Principele*)
    - Erasmus din Rotterdam (*Elogiul nebuniei*)
    - François Rabelais (*Gargantua și Pantagruel*)
    - Dante Alighieri (*Divina comedie*)
    - Giovanni Boccaccio (*Decameronul*)
- astronomie:
    - Nicolaus Copernic (teoria heliocentrică)
    - Giordano Bruno (teoria conform căreia Universul este infinit)
    - Galileo Galilei (a pus bazele mecanicii moderne)

Umanismul în spațiul românesc

- căi de difuzare:
    - înființarea unor biblioteci
    - introducerea tiparului
    - tipărirea lucrărilor în limba română
- reprezentanți:
    - Nicolaus Olahus
    - Johannes Honterus
    - Grigore Ureche
    - Miron Costin
    - Ion Neculce
    - Constantin Cantacuzino
    - Dimitrie Cantemir

Bibliografie

- Simon Jenkins, *Scurtă istorie a Europei de la Pericle la Putin*, Traducere de Anca Simitopol și Alexandru Racu, Editura Litera, București, 2019
- Niccolò Machiavelli, *Principele*, Traducere de Lucian Pricop, Editura Cartex, București, 2020